

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA :

34170 Gorizia, Riva Piazzetta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO :

34100 Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina

L. 1.250

Letna naročnina

L. 2.500

Letna inozemstvo

L. 3.500

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XIX. - Štev. 41 (971)

Gorica - četrtek, 19. oktobra 1967 - Trst

Posamezna številka L 50

Na to naj bi mislili na misijonsko nedeljo

Ena tretjina človeštva razpolaga s 85 % svetovnega bogastva, druga tretjina ima samo 10 % in tretja tretjina komaj 5 % svetovnega bogastva. Tri četrtine tega bogastva ima 19 držav.

V eni teh držav je našel prof. Raoul Follereau, znan pod imenom »potnik božje ljubezni«, ki se posveča predvsem skrbi za gobavce, v enem vsakdanjih časopisov tele stavke:

Na svetu je 38 milijonov beguncev — in dalje na isti strani: papiga je podedovala 20.000 dolarjev; na svetu je petnajst milijonov vojnih invalidov, in spodaj na isti strani: dva tisoč ljudi je šlo psu za pogrebom; in dalje drugo ob drugem: 400 milijonov otrok je lačnih kruha — bogataš iz Sev. Amerike je zapustil tri milijone dolarjev za svojega dirkalnega konja.

Za denar, ki ga potrošijo bogate države za gradnjo ene same atomske podmornice, bi se dalo postaviti in opremiti 50 velikih bolnišnic. Vojški stroški znašajo letno 120.000 milijard dolarjev, to je toliko kot ves svetovni blagovni izvoz. S tem denarjem bi mogli zgraditi 240 milijonov stanovanj in prehraniti dve milijardi ljudi, t. j. dve tretjini svetovnega prebivalstva.

Letno umre 35 milijonov ljudi na posledicah podhranjenosti. Na vsakih deset ljudi jih sedem umre zaradi lakote. Šestletni otrok v Indiji poje v enem tednu en kilogram riža, in to je vse. Evropski otrok istih let pa poje v enem tednu povprečno: 70 dkg kruha, 10 dkg masla, 10 dkg marmelade, 4 jajca, 70 dkg testenin, pol kg mesa, 20 dkg sladkorja, 1 kg zelenjave, po 1 kg jabolka in pomaranča, 2 litra mleka.

Nepismenost v nerazvitih deželah je še velika: v Afriki 75 %, v Aziji 65 %, v Južni Ameriki 45 %. Več kot polovica otrok pod 14. letom starosti na svetu ne more obiskovati nobene šole.

Porast človeštva napreduje v galopu: za časa Kristusa je bilo 160 milijonov ljudi, leta 1700 600 milijonov, leta 1850 1200, leta 1950 2500, leta 1960 pa 3.000 milijonov, leta 2000 jih bo že 6.000, t. j. 6 milijard.

Cerkev, ki je kot mati in učiteljica stopila s koncilom v sredo človeštva, njegovih stisk in problemov, je zato upravičeno zaskrbljena nad usodo sveta. Dejstva, ki smo jih pravkar omenili, so ji neprestano pred očmi. Nenehno razmišlja, kako svetu pomagati. Zato je svojim sinovom v misijonskem odloku, sprejetem na zadnjem koncilu, dejala med drugim tudi tole:

»Vsi sinovi Cerkve naj se živo zavedajo svoje odgovornosti za svet! V sebi naj goje duha prave veselnosti in svoje sile naj uporabljajo pri delu za evangelizacijo. Vsi pa naj tudi vedo, da so v korist širjenja vere predvsem dolžni zares krščansko živeti. V tem obnovljenem duhu se bodo same od sebe Bogu darovale molitve in spokorna dela, da bi s svojo milostjo dal rodovitnost delu misijonarjev, zbujači se bodo misijonski poklici, pritekala bodo za misijone potrebna sredstva. Da bi pa sedanji položaj Cerkve v svetu v zadostni meri spoznali prav vsi kristjani in da bi slišali glas množic, ki kličejo: Pomagajte nam!, je treba o misijonih tako poročati, da bodo občutili misijonsko dejavnost kot svojo ter odprli srce za tako obsežne in silne potrebe človeštva ter jim mogli hiteti na pomoč.«

Sv. oče sredi krščanskih laikov

V sredo, 11. oktobra je bila otvoritvena slovesnost svetovnega kongresa za laični apostolat. Dvorana v Pijevi palači je bila nabito polna. Prisotnih je bilo tudi več kardinalov in škofov. Italijansko vlado je predstavljala predsednik vlade Aldo Moro. Uvodni govor je imel advokat Vittorino Veronese, ki je že pripravil in vodil prejšnja dva svetovna kongresa za laični apostolat. Pozdravil je vse prisotne. S toplimi besedami pa se je spomnil tudi tistih, ki se kongresa niso mogli udeležiti ali zaradi pomanjkanja denarnih sredstev ali zaradi hudobije ljudi.

Preteklo nedeljo so se vsi udeleženci kongresa za krščanske laike — 2500 po številu — zbrali v baziliki sv. Petra, da tam prisostvujejo maši sv. očeta in slišijo njegove misli o krščanskem apostolatu.

Sv. oče je opravil sv. daritev v koncelebraciji z desetimi kardinali in 14 škofi iz vseh delov sveta. Prošnje pred darovanjem so bile izrečene v enajstih jezikih od samih laikov, tako moških in žensk. Sveti oče je osebnostno delil sv. obhajilo predstavnikom vseh narodov, ki so na kongresu zastopani.

V govoru je najprej poudaril, da je zmota, če bi kdo mislil, da sta hierarhija in laični element v Cerkvi dve ustanovi, ki korakata vzporedno in sodelujeta na osnovi medsebojne enakosti. Ne, je dejal sv. oče, po božjih načrtih je hierarhija edina, ki Cerkev vodi, delovanje Cerkve pa je toliko uspešno, kolikor jo laiki podpirajo in z njo sodelujejo. Vsakdo, ki bi hotel delovati na svojo roko, brez povezave s cerkvenim načelstvom, je podoben curku vode, ki se je odtrga od vira in konča v pesku.

Cerkev pričakuje od laikov predvsem dveh stvari: da pomagajo vršiti naloge, ki niso izključno stvar duhovnikov, npr. pouk katekizma ali dela ljubezni ter da

delajo na posvetitvi sveta, tako oseb, časa in krajev. Opozoril je na izrek pok. kardinala Cardijna, ustanovitelja delavske Katoliške akcije, da je poslanstvo laikov prepoznati miselnost današnjih ljudi, njih zakon in navade s krščanskim duhom, nato pa zaključiti svoja izvajanja z mislijo, ki jo je bil izrekel leta 1957, tedaj še v službi papeža Pija XII.: »Zaupajte! Rim gre naprej in sv. oče ga vodi.«

Ponovni atentat na Južnem Tirolskem

Pred karabinjersko postajo v Schludernsu (Sluderno) v dolini Vinschgau blizu Merana je v noči 13. oktobra prišlo do močne eksplozije. Nekdo je nastavljal bombo pred vrata poslopja ali pa jo je odvrnil iz bližnjega gozda proti vojašnici. V trenutku eksplozije je v vojašnici spal karabinjerski poveljnik z ženo in tremi otroki. Na srečo ni prišlo do človeških žrtev in tudi ranjen ni bil nihče, kljub temu da je vojašnica utrpela precejšnjo škodo.

Na Dunaju se nadaljujejo preiskave proti teroristom. Notranji minister je sklical konferenco, katere so se udeležili vsi glavni predstavniki policije in javne varnosti.

Po neuradnih vesteh so v teh dneh prišli na sled in Gradcu teroristu Walterju Vortschu, ki so ga tudi aretirali. Bil je zelo izkušen v dobavljanju dinamita, zlasti za napade na železniške proge. Baje je tudi vmešan v zadnji atentat na železniški postaji v Trentu, pri katerem sta izgubili življenje dve osebi. V novembru leta 1965 je bil zaradi terorističnih dejanj že obsojen na šest mesecev zapora, a ker je vložil priziv, mu jih ni bilo treba odsedeti. Na obravnavi je takrat izjavil, da je hotel s temi dejanji samo pomagati nemški manjšini na Južnem Tirolskem.

Slovenska skupnost odpovedala sporazum

Tajništvo Slovenske skupnosti iz Trsta nam je poslalo v objavo sledečo resolucijo (do katere smo zavzeli stališče v članku »Se je čas za premislek« na str. 2):

Na svoji seji dne 3. oktobra je svet Slovenske skupnosti sprejel naslednjo

resolucijo:

»Predsednik EPIT-a dr. Mario Franzil je uradno sporočil, da je na podlagi sklepa izvršnega odbora EPIT-a prosil vlado v Rimu, naj predloži zakonski osnutek za razširitev industrijskega področja. Razlastitev predvideva nadaljnjih 3.100.000 kvadratnih metrov zemlje v dolinski, miljski in tržaški občini.

Svet Slovenske skupnosti soglasno meni, da gornje ravnanje in ukrepanje grobo kršita določila in duha sporazumov, ki so jih podpisale stranke leve sredine in Slovenska skupnost.

Svet Slovenske skupnosti ugotavlja:

1) da gornje ukrepanje ni v skladu z določilom sporazuma, po katerem bi se morala vsaka eventualna razširitev EPIT-a strogo vskladiti z medobčinskimi regulacijskim načrtom, ki je sedaj v pripravi in ki predvideva zgraditev industrijskih naprav pri Orehu;

2) da ni bila sklicana posebna komisija, ki bi morala preučiti spremembo obstoječih krivičnih zakonskih določb glede delovanja EPIT-a kljub temu, da je Slovenska skupnost že 3. marca 1967 zahtevala sklicanje te komisije in predložila svoj referat;

3) da stranke leve sredine niso ničesar storile, da bi pristojne oblasti izdale deželni zakon o razlaščenju za javno koristne naprave, ki bi upošteval in zaščitil tudi pravice prizadetih lastnikov.

Svet Slovenske skupnosti pripominja, da je ustanova EPIT nadaljevala z razlaščenjem po starih zelo nizkih cenah tudi po podpisu sporazumov, čeprav slednji predvidevajo, da se ustanova EPIT lahko posluži razlaščenja le v skrajnih primerih in da mora v vsakem primeru izplačati lastnikom pravično odškodnino.

Svet Slovenske skupnosti meni, da predstavlja predloženi načrt EPIT-a nepopravljivo škodo za slovensko manjšino in veliko gospodarsko škodo za prizadeto prebivalstvo v dolinski občini, ki je že ogromno trpelo zaradi številnih preteklih razlaščenj.

Ob tej priložnosti svet Slovenske skupnosti ugotavlja, da tudi ni bilo izpolnjeno določilo sporazuma, po katerem bi morala biti do konca septembra ustanovljena slovenska industrijska strokovna šola v Rojanu.

Na podlagi zgornjih dejstev svet Slovenske skupnosti soglasno ugotavlja, da sta Krščanska demokracija in Združena socialistična stranka prelomili bistvo sporazumov in izničili njihovo vsebino.

DOPOLNILNA RESOLUCIJA

Na seji 13. oktobra 1967 je bila sprejeta dopolnilna resolucija:

»Zato svet Slovenske skupnosti izjavlja, da ni več vezan na politični in upravni sporazum, sklenjen dne 17. januarja 1967 ter naroka svojim izvoljenim predstavnikom v odboru devinsko-nabrežinske občine in v pokrajinskem odboru, naj podajo ostavko na župansko in odborniška mesta, svetovalcu Slovenske skupnosti v tržaškem občinskem svetu pa, naj se umakne iz večine.

Svet Slovenske skupnosti obznanjuje, da sta jo stranki leve sredine s kršitvijo bistvenih točk sporazuma prisilili k temu težkemu koraku, ker meni, da je prav leva sredina najbolj poklicana, da pravično rešuje življenjska vprašanja slovenske narodne manjšine, kot je v začetku zagotavljala in pripravila potrebno ozračje.

Svet Slovenske skupnosti ponovno poudarja, da ni proti industrializaciji, če služi krajevemu gospodarstvu in domačemu prebivalstvu in hkrati ne škoduje gospodarskim panogam in ljudem, ki se z njimi ukvarjajo. Zato vztraja, da se tovarna Fiat »Veliki motorji« zgradi pri Orehu v miljski občini ter je odločno proti vsaki nepotrebnosti in samovoljni razširitvi EPIT-a.

Svet Slovenske skupnosti je prepričan, da dosedanji način EPIT-ovega delovanja bistveno škoduje ne samo gospodarskim, temveč tudi socialnim in narodnim pravicam in koristim slovenskega prebivalstva, ker ogroža temelje obstoja slovenske narodne manjšine kljub zaščitam, predvidenim v ustavi, z londonskim sporazumom ter z listino o človeških pravicah.

Takšno ogrožanje se lahko izrodi v šovinizem, medtem ko obramba obstoja narodnih manjšin ni nacionalizem, temveč dolžnost vsakega resničnega demokrata.

Delo škofovske sinode

Rimska sinoda, koncil v malem, načrtno razpravlja o predloženih temah. Tako je bilo na njej govora o duhovniških kandidatih. Znani škof msgr. Fulton Sheen je doživel velik aplavz vseh prisotnih, ko je postavil zahtevo, naj se bogoslovcem odloži posvečenje, dokler ne pridejo do jasne odločitve in naj se jih kot rekrute v vojski pošlje za nekaj časa na dušno-pastirski teren, da se tam seznanijo s problemi življenja.

Kardinal Brown je razpravljal o zakonski morali, pa dodal, da o tem ne bo debate, ker je sv. oče odločitev pridržal sebi. Pač pa lahko vsak sinodalni oče svoje poglede papežu sporoči, da jih pretehta in preveri.

Nasprotno pa je bilo na kongresu laikov, ki se istočasno vrši v Rimu, o tem dosti govora. Ko se je razpravljalo o »očetovski odgovornosti«, je večina bila mnenja, da je treba vprašanje spočetja otrok prepustiti ljubezni zakoncev, njihov vest, čistosti njihov namenov. Nekateri so pri tem sicer poudarjali, da je treba počakati odločitve sv. očeta o tem vprašanju, toda spet so bili vsi soglasni, da je zadeva porajanje otrok končno le zadeva vesti zakoncev.

Sinodalni očetje so dokončali precej dolgo razpravo o verskem nauku. Ker pa zahteva vprašanje o verskem nauku še večje poglobitve, je bila sestavljena 12-članska komisija. Osem članov komisije so izvolili sinodalni očetje, 4 člani pa je imenoval sv. oče. Pri prvem sinodalnem glasovanju ni noben sinodalni oče dobil potrebne absolutne večine. Pri drugem glasovanju je zadostovala relativna večina. Pri tem glasovanju je dobil največ glasov zagrebški kardinal Šeper in sicer 140 glasov in njega je sv. oče imenoval za predsednika te komisije.

V torek, 10. oktobra je bila tiskovna konferenca. Msgr. Muñoz Vega je zbranim časnikarjem orisal razpravo o verskem nauku. Dejal je, da je koncil zaupal teologom nalogo, naj proučijo težave, na katere naleti vera v današnjem svetu in naj skušajo nakazati rešitve. Dosedanje delo teologov sinodalne očetje na današnje zadovolji, vendar so nekatere ugotovitve povzročile med ljudmi zmešnjavo in negotovost. Zato je treba študije poglobiti. Ugotoviti je treba prave vzroke današnje verske krize. Ti vzroki pa niso povsod enaki. Iskati je treba primernih sredstev in poti za premaganje krize. Msgr. Muñoz je ob koncu poudaril, da škofovska sinoda nima namena, da bi zbrala in naštel današnje znote, ampak želi jasno razložiti verski nauk.

Veliki Buenos Aires pod vodo

Na področju Velikega Buenos Airesa živi nad pet milijonov ljudi. To področje je kakor polkrog s polumerom 40 km, ki ima svoje središče v buenosaireskem pristanišču. Ker leži le malo nad morjem, se vsak večji naliv lahko hitro spremeni v poplavo.

V nedeljo, 8. oktobra je začelo deževati in potem je dež lil več dni zaporedoma. Zemlja, ki je glinasta, vode ni mogla več požirati. K temu se je pridružil še veter z morske strani, ki je gnal vodo reke Paraná nazaj v deželo. Katastrofa je bila tu. 130.000 ljudi je bilo prisiljeno zapustiti svoje borne domove z obeh strani reke Paraná ter s področja njenih pritokov.

Vse trgovsko in industrijsko življenje prizadetega področja je naravno močno ohromljeno. Na tisoče delavcev ni moglo priti v mesto na delo, ker so bile ceste preplavljene. Narasla reka Reconquista je nekaj časa ogrožala tudi znani Campo de Mayo, ki je najbolj pomembno vojaško oporišče v Argentini. Tam je v vojaški bolnišnici za kurata Slovence dr. Mirko Gogala.

Predsednik države general Onganía je proglasil nad vsemi poplavljenimi področji izjemno stanje. Reševalne akcije vodi vojska, ki ima pravico, da zaseže zaloge živil ter mobilizira državne uslužbence in zdravnike, da ostanejo na razpolago oblastem za nedoločen čas.

Objem dveh, ki sta bila in ju ni več na svetovni pozornosti: Sukarno, ki so ga indonezijski vojaki odstavili, ker da je hotel državo izročiti kitajskemu komunizmu, ter Hruščev, ki je bil poslan od svojih tovarišev v nezaželen pokoj. Prav te dni (15. oktobra) so potekla tri leta, kar je presenetila svet vest o njegovi odstranitvi. Toda njegovi nasledniki z njim dobro ravnaajo. Dali so mu lepo stanovanje in visoko pokojnino, drugače pa gledajo na to, da se Hruščev v javnosti ne kaže veliko.

LOGARITMIČNA SPIRALA SRCA

Logaritmično spiralo srcá poznate.
Kako se rodi na dnu skrivnostne ljubezni
in skoraj plešo in skoraj smehlja
se dvigne v zavest daritve,
kljub tolikim umnim oviram srca.

Logaritmično spiralo srca zares poznate?
Kako izžareva onkraj ozkih razsežnosti
moč
na dežele daleč od božjega Sina,
kako hladi
in ogreva
in hrani
razsežnost srca.

Logaritmično spiralo brez črt poznate!
Kako se rodi pod mladim klicem Cloveka-Boga,
ki živi,
še zmeraj med nami na tisti prikupno-drzni način
zbirajoč prostovoljce sveta.

P. VLADIMIR KOS SJ, Japonska

Še je čas za premislek

Kakor beremo v resoluciji Slovenske skupnosti, je svet Slovenske skupnosti soglasno ugotovil, da sta Krščanska demokracija in Združena socialistična stranka kršili bistvo sporazuma z dne 17. januarja 1967. Z uradnim predlogom EPIT-ovega načrta za razlastitev nadaljnjih 3.100.000 kv. metrov zemljišč v dolinski, miljski in tržaški občini grozi nepopravljiva škoda za slovensko narodno manjšino in velika gospodarska škoda za prebivalstvo zlasti v dolinski občini, ki je že veliko trpelo zaradi preteklih razlaševanj. Z novim načrtom je najbolj prizadet Boljunc, znatno pa tudi Dolina.

Slovenska skupnost končno upravičeno in po našem mnenju popolnoma pravilno odklanja sleherni ožitek nacionalizma. Naj bo enkrat za vselej povedano, da moramo Slovenci tu že 50 let braniti svoj obstoj, obramba obstoja pa po zdravi pameti nikakor ne more biti nacionalizem.

Slovenska skupnost je torej odgovorno izvedla posledice iz nastalega položaja, kakor je napovedala že takrat, ko je podpisala sporazum z levo sredino za primer, če bo kršen. Kaj pa druge stranke, ki zbirajo Slovence?

SLABOTNO STALIŠČE LEVICARSKIH STRANK

Italijanska komunistična partija se je v svojem glasilu »Il Lavoratore« dne 1. oktobra 1967 (str. 7) postavila na stališče, da Trst mora dobiti tovarno »Veliki motorji«, pa naj bo to v Dolini ali na Proseku. Pač pa komunisti protestirajo, ker k ogledu v Boljuncu niso povabili dolinskega župana. To se nam zdi odločno premalo. Ali se Slovenci, ki so v komunistični partiji ali jo volijo, s tem zadovoljujejo? Ali mislijo, da je to dovolj za obrambo Boljunca in Doline?

Italijanska združena socialistična stranka je v pismu Slovenski skupnosti uradno sporočila, da je treba postaviti tovarno »Veliki motorji« pri Boljuncu, češ da ni druge možnosti v tržaški pokrajini. Danes je znano, da so druge možnosti, in sicer takšne, ki bi Slovincem manj škodovala ali celo nič. Kakor je Slovenska skupnost izvedla posledice, tako je nastopil trenutek, da zavzamemo odgovorno stališče tudi tisti Slovenci, ki so organizirani v socialistični stranki. Ali ne bi bila dvojna igra, če bi ti Slovenci po eni strani v notranjosti stranke odobraval neno stališče, da morajo biti »Veliki Motorji« v Boljuncu, v slovenski javnosti pa bi govorili ali pisali proti temu? Ali ne bi z molkom ali vztrajanjem v tej stranki potrdili pisanja nekega italijanskega lista, ki ima tudi tržaško stran in pravi, da stališča Slovenske skupnosti proti postavitvi tovarne »Veliki Motorji« v Boljuncu ne odobrava veliko Slovencev, ki so združeni v socialistični stranki?

Prijatelja spoznaš v nesreči. Tudi tržaški Slovenci bomo v tem izredno težavem trenutku spoznali, kdo je in kdo ni naš resnični prijatelj. To velja tudi za tiste rojake, ki so stopili v italijanske stranke. Prav zdaj imajo usodno priložnost dokazati, da lahko tudi po tej poti Slovincem koristijo. Ali so kaj naredili? Če so naredili, a niso uspeli, pa naj izvajajo logične posledice.

S. T.

Patriarh Atenagora potuje

V sredo, 11. oktobra je pravoslavni patriarh Atenagora s posebnim letalom pričel svoje potovanje po Evropi.

Najprej se je ustavil v Beogradu. Na letališču ga je sprejel srbski patriarh German, delegat Sv. Sedeža v Beogradu msgr. Mario Cagna ter zastopnik beograjskega nadškofa Česlar. Pri sprejemu so bili navzoči tudi nekateri predstavniki oblasti. Patriarh Atenagora se je v Jugoslaviji zadržal do 16. oktobra. Da se ne bi zameril srbskim cerkvenim krogom, je opustil obisk patriarhu makedonske Cerkve, ki se je pred kratkim osamosvojila, zaradi česar je srbska Cerkve objavila pretrganje odnosov z njo.

V spremstvu patriarha Germana je Atenagora obiskal tudi pravoslavno svetišče Cvetisava, kjer ga je pozdravil dekan teološke fakultete prof. dr. Drašković, ki je napravil poklon jugoslovanskim oblastem s tem, da je dejal, da živi srbska Cerkve v posebno srečnih okoliščinah, ker ji je v veliko pomoč politika Jugoslavije, ki stremi za vzdrževanjem prijateljskih stikov z vsemi državami sveta. Prof. Drašković je tudi poudaril zasluge patriarha Atenagore v delu za zbližanje vseh krščanskih Cerkva, predvsem njegov dialog s papežem Pavlom VI. in prispevek patriarha za ohranitev miru.

Patriarh Atenagora ima po obisku v Jugoslaviji na sporedu še obisk pravoslavnih patriarhov v Romuniji in Bolgariji. Pozneje se bo za nekaj časa ustavil v Zürichu (Švica), papeža v Rimu namerava obiskati 26. oktobra. Nato se bo še udeležil ekumenskega koncila v Ženevi in obiskal primasa anglikanske Cerkve dr. Ramseya v Canterburyju ter moderatorja škotske reformistične Cerkve.

Z GORIŠKEGA

Standrež

Zares čudovita je dežela Siam, katero nam je preteklo nedeljo v barvnih slikah prikazal in s prijetno besedo opisal g. Vinko Zaletel. Ker je ta dežela sosedna nesrečnega Vietnama, o katerem se danes toliko govori in piše in ker se bliža misijonska nedelja, so naši vaščani še toliko rajši prišli v dvorano in z zanimanjem sledili predavatelju na potovanju po pravljicnem Siamu. Dve uri je trajalo, a še prehitro je minilo. Gledalci so bili hvaležni požrtvovalnemu predavatelju in fotoreporterju ter ga povabili, naj še pride in razodene zanimivosti iz svoje popotne torbe.

V naši dvorani imamo zdaj že tretjo nedeljo zvečer ob sedmih in pol predvajanje filmov, kar se bo še nadaljevalo. Dvorana je namreč prejela državno dovoljenje za kino predstave. Vaški prosvetni odbor je sklenil, da se bo vrtelo le dobre, zanimive in zabavne filme obenem s podučnimi dokumentarji.

Stevarjan

Kulturno prosvetna sezona se pričena tudi pri nas. Po seji, ki je bila pretekli teden in na kateri smo nakazali v glavnih obrisih naše bodoče delovanje, smo pričeli takoj z delom.

Tako je bil v ponedeljek prvi kulturni večer. Gostoval je g. V. Zaletel s Koroške. Bilo bi odveč povedati, da smo bili vsi zelo zadovoljni nad njegovimi slikami. V nedeljo bodo naši igralci gostovali v Bazovici s Finžgarjevo igro »Naša kri«, v začetku novembra pa v Bohinju v Jugoslaviji.

Tudi zbor je začel vaditi za cecilijanko. Tako je prosvetna sezona kar v polnem teku in upamo, da dober začetek in lepi obeti ne bodo razočarali.

Kronanje svetogorske Matere božje

VELIKE PRIPRAVE ZA MARIJINO KRONANJE

Svetogorski patri so tako imeli v rokah vsa uradna dovoljenja. Nastopil je čas praktičnih odločitev in podrobnega dela. Za dan kronanja so določili tretjo po-binkošno nedeljo, šesti junij 1717. Od papeža Klementa XI. so izposlovali izreden popolni odpustek, ki so ga verniki lahko prejeli ali na dan kronanja ali v naslednji osmini. Potrebna je bila okrožnica, s katero naj se povabijo na kronanje oblastniki in odličniki ter naj se naprosijo cerkveni krogi, da duhovno pripravijo vernike na izredno svečanost.

Vabilna okrožnica je nosila datum 1. maja 1717. Na slovesno kronanje je vabila »vse slavne deželne stanove in plemiške redove dednih dežel Stajerske, Koroške, Kranjske in grofije Goriške, vso duhovščino, vse prebivalstvo, tudi vernike sosednjih okrožij prejasne beneške republike.« Z vljudno prošnjo se je nato obračala na »prevzvišene škofo, krajevne ordinarije in njihove generalne vikarje, proste, arhidiakone, dekane in slednjič na vse cerkvene predstojnike in redovniške prelate, naj bi njim podložni gospodje župniki, vikarji, kurati in cerkveni govorniki s prižnico oznanili dan kronanja ter na učinkovit način vzpodbujali vernike, da se z iskreno pobožnostjo udeležijo zmagoslavja kronane Matere božje in Deteta Jezusa ter s splošnim romanjem kronajo Marijino zmagoslavje.«

Okrožnica se je začela z zelo slovesnim uvodom:

VABILO

na kronanje preblašene Device in Bogorodice,
čudovite Matere milosti
svetogorskega samostana
v slavni pokneženi grofiji Goriški.

Samostan, ki stoji na Sv. gori nad Solkanom, upravlja jo manjši bratje sv. Frančiška reformirane hrvaško-kranjske redovne province Sv. križa.

Teče že drugo stoletje, odkar postaja zaradi čudežev iz dneva v dan vedno bolj slavna SVETOGORSKA MATI BOŽJA, ki jo neprestano prihajajo častiti številne množice romarjev.

S premostitnim odobrenjem rimskega papeža in posebnim pooblastilom vaticanskega kapitlja sv. Petra v Rimu bo Marijina PODOBA hkrati z božjim Sinom, kot druga izven Italije, z izredno svečanim obredom in velikim sijajem kronana z dvema kronama iz čistega zlata dne šestega meseca junija leta 1717...

Potrjena smrt prekaljenega revolucionarja

Bolivjske oblasti so pretekli teden javile, da so oddelki njene vojske v spopadu ubili znanega argentinskega revolucionarja Ernesta Guevara, ki je imel navzdev »Če« (Che), kar v argentinskem izrazoslovju pomeni »ti«.

Ernest Guevara je bil človek, ki so se ga bale vse vlade latinskih južno in srednjameriških držav. Bil je namreč trdno odločen, da zaseje gverilo po vsem južnoameriškem kontinentu in pomaga do zmag levičarske revolucije v vseh državah tega kontinenta.

Rodil se je leta 1928 v mestu Rosario v Argentini, postal zdravnik in nato vse svoje sile posvetil levičarskemu gibanju. Leta 1956 se je v družbi s Fidelom Castrom izkrcal na Kubi, da prežene diktatorja Fulgencija Battista z oblasti. Dne 1. januarja 1959 je skupaj s Castrom slavil zmago: Battista je pobegnil, Kuba je zadržala v socialistične vode. Postal je najprej predsednik kubanske državne banke, leta 1961 pa minister za industrijo, pri čemer pa se ni posebno obnesel.

Leta 1965 je skrivnostno zapustil Kubo. Njegova istočasna prisotnost v raznih državah hkrati je postala naravnost legendarna. Videli so ga v Mehiki, Gvatemali, Hondurasu, Panami, Kolumbiji, Argentini, v osrčju Brazilije, v dominikanski repub-

liki, na Kitajskem, v Vietnamu, v Alžiriji. Nazadnje so ga odkrili v Boliviji.

Prav tu ga je pa sedaj našla smrt. Sprva se je zdela nekam zagonetna, kajti najprej so vojaške oblasti v Boliviji trdile, da je bil Guevara pokopan na kraju spopada, nato da so njegovo truplo upepelili, spet kasneje, da si ga bo brat, ki je bil prispel iz Argentine, lahko ogledal, kar pa mu seveda potem ni bilo dano.

Končno jasnost je prinesel glede Guevarove usode govor kubanskega diktatorja Fidela Castra v Havani na Kubi v nedeljo zvečer. Izjavil je, da je po skrbni proučitvi vseh podatkov prišel do zaključka, da je Guevara res mrtev. Zlasti ga je prepričal stil dnevnika, ki ga je Guevara pisal do 7. oktobra, t.j. dneva pred svojo smrtjo. Dvom je ostal edino glede načina, kako je umrl. So znaki, da Guevara ni padel v boju, ampak bil sprva le ranjen in kot tak ujet, nato pa kasneje ubit od bolivijskih vojakov.

Kuba je zaradi Guevarove smrti proglasila tridnevno narodno žalovanje, žalna zastava bo na javnih poslopih razobešena trideset dni, to sredo je bila na Trgu revolucije v Havani slovesna manifestacija, 8. oktober pa bo razglašen za »dan junaške gverile« v počastitev Guevarovega spomina.

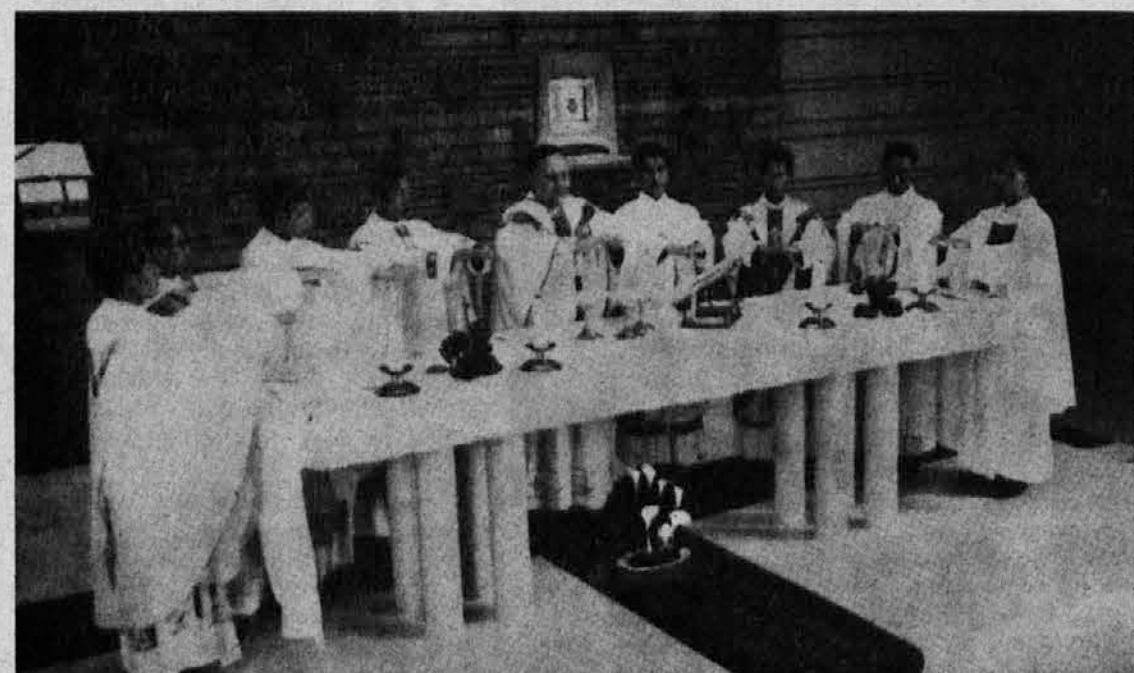
Tri prijetne vesti iz Podgore

Članica našega mladinskega krožka in cerkvenega zbora, Bernardka Bandelj, katere prikupni glas večkrat slišimo ne samo v naši cerkvi ampak tudi v nedeljskih radijskih oddajah nabožnih pesmi ob 12^h, je srečno in z uspehom dokončala večletne študije na konservatoriju in tako postala diplomirana profesorica petja. Pretekli četrtek je že začela redno poučevanje petja na slovenski srednji šoli v Gorici. V soboto zvečer pa se je zbral naš pevski zbor in namesto običajnih vaj je sledil prijeten družabni večer, pri katerem smo s polnim veseljem in zadoščenjem čestitali naši zvesti članici, ki bo tudi še v naprej vedno rada prihajala k našim pevskim vajam in nastopom. V prijetnem razpoloženju in s celo vrsto lepih pesmi so nam kar prehitro potekle urice nepozabnega večera.

V nedeljo popoldne smo pa obiskali že splošno znano novo Marijino svetišče na Vejni. Bilo nas je za cel avtobus. Tam so prav to nedeljo, ki je pač najbližja trinajstemu oktobru tržaški verniki slovesno praznovali 50-letnico prikazovanja Matere božje v Fatimi. Ob 4^h je prišel tržaški škof msgr. Anton Santin in imel slovesno pontifikalno mašo ob velikem spremstvu duhovščine in semeniščnikov. Med sv. daritvijo je ubrano prepeval velik zbor stolnice sv. Justa, ki je bil številno pomnožen in okrepljen z nad sto zbranimi pevci in pevkami. Posebno z užitkom smo poslušali Hosanna v Sanctusu in Benedictusu: glasovi moškega zbora so služili za podlago, v prijetni višini pa so krilili lepi ženski glasovi. Ti blagoslavni spevi so vzeli iz

latinske maše, ki jo je skomponiral nemški mojster Grau.

Prav to nedeljo smo pa pri maši prav zadovoljni poslušali še izredno in nepričakovano oznanilo, ko nam je gospod župnik povedal, da je od našega novega gospoda nadškofa prišlo slednjič dovoljenje, da se v naši cerkvi prav v kratkem začnejo dela za zgraditev vsega potrebnega za ogrevanje. Naša cerkev je namreč edina med večjimi cerkvami v mestu in bližnji okolici, ki še nima ogrevanja. Ze več let so se vrstile prošnje in načrti, a zdelo se je, da zadeva ne bo prišla do zrelega konca. A sedaj je vendar prišla rešitev: gospod nadškof in z njim zbrani administrativni urad so na seji v sredo, 11. t.m. dali svoj pristanek. Glavni stroški za nabavo in postavitve dragega ogrevalnega sistema bodo kriti deloma z denarjem, ki ga je cerkev prejela za zemljišče, katero je goriška občina odvzela, kot toliko drugim za nove vodovodne zgradbe, deloma pa iz vsote, ki se je že pred par leti zbrala po podgorskih družinah. Pa vse to ne bo še zadostovalo! Za dodatne stroške, kot npr. zidarsko delo ter postavitve kabine, bo treba nabrati po naših družinah še okoli 500.000 lir. To bomo sedaj gotovo radi storili, saj gre za naše dobro. Tako sedaj končno kaže, da bomo že letos za božič v naši cerkvi uživali lepo bogoslužje in poslušali nežne božične melodije v prav prijetni gorkoti. Zares, najlepša zahvala gospodu nadškofu in vsem na škofiji, ki so pri tisti odločilni seji upoštevali nujno zadevo naše cerkve.

V Južnem Vietnamu je od 17 milijonov prebivalcev le 10 % katoličanov. Vsi ostali so budisti ali častilci duhov. Kljub relativni maloštevilnosti, pa so katolici v deželi pomemben dejavnik, ker so trdno povezani med seboj in tudi politično enotno nastopajo. Tu vidimo osem novomašnikov, ki so izšli iz velikega sementišča v Dalatu (Južni Vietnam) in so za polnočnico lani o božiču opravili konsekracijo sv. mašo z rektorjem zavoda p. Raviolo SJ. Sementišče v Dalatu vodijo italijanski jezuitje.

